

MÉS OCUPACIÓ, PERÒ...

Com és habitual, amb aquest número d'octubre tancam la nostra habitual sèrie anual dedicada a analitzar el turisme a la nostra comunitat, sempre des de diferents punts de vista: turistes, empresaris, ciutadans...

En aquest Quadern es reflecteix la percepció que tenen els empresaris turístics dels seus rendiments de la temporada alta 2010, tant en relació a l'any 2009 com respecte a les perspectives pretemporada. Com solem fer a la nostra publicació, els resultats es presenten per illes, tenint en compte que la seves realitats turístiques tenen característiques diferenciades, encara que es trobin emmarcades dins el conjunt de les Illes Balears.

Les darreres dades disponibles ens mostren que l'ocupació hotelera a les illes ha estat millor que la de l'any passat, però, com veurem amb més profunditat al llarg de la revista, això no s'ha traduït en una major rendibilitat ni en la creació de llocs de feina.

Per part seva, l'oferta complementària segueix immersa en una greu crisi estructural i de model, i urgentment necessitada d'una reforma en profunditat.

CLIMA EMPRESARIAL (XVI)

AVALUACIÓ DE LA TEMPORADA 2010

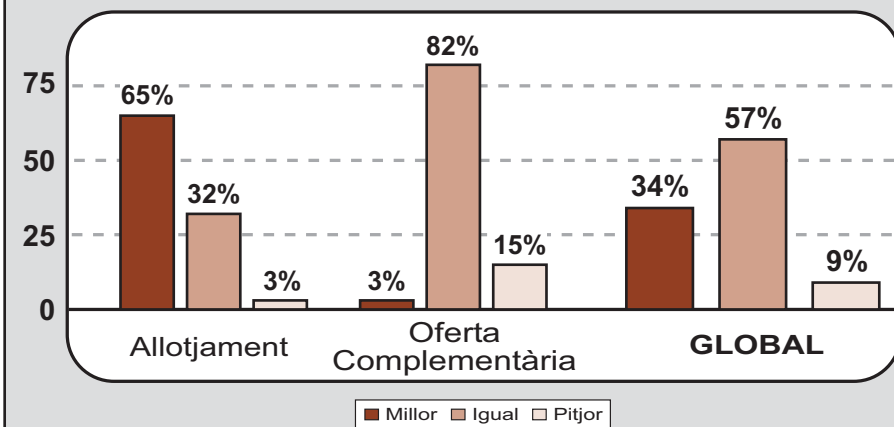
A la taula número 1 es reflecteixen les opinions dels empresaris turístics en relació a les perspectives que tenien abans de l'inici de la temporada. Com es pot comprovar, una majoria d'empreses de l'allotjament asseguren que la temporada 2010 ha estat millor del que s'esperaven, degut a l'augment que ha experimentat l'ocupació hotelera. Aquesta ocupació s'ha basat en gran part en contractacions de darrera hora, originades tant per factors endògens (reducció de preus i ofertes d'últim moment) com exògens

(situació d'overbooking a altres destinacions turístiques com per exemple Turquia).

Com avançvem a l'editorial, l'oferta complementària continua en una situació molt dolenta i que pareix no tenir solució. A tall d'exemple, destacam que un 15% dels empresaris d'aquest sector declaren que la temporada ha anat encara pitjor del que pensaven. Hem de recordar que les perspectives no eren precisament bones (veure Quaderns Gadeso n°166).

TAULA N°1

En relació amb les seves perspectives, la temporada alta 2010 ha estat...

Font: Baròmetres Gadeso. Octubre 2010

QUADERNS GADESO SOBRE EL TURISME. ANY 2010

- 166: Empresaris turístics (pretemporada). Maig
- 168: L'opinió dels ciutadans. Juny
- 170: L'opinió dels turistes (Mallorca). Juliol
- 171: L'opinió dels turistes (Menorca, Eivissa i Formentera). Agost
- 173: Anàlisi zona turística (Cala Millor i Cala Bona). Setembre
- 175: Empresaris turístics (post-temporada). Octubre

Podeu accedir de manera gratuïta a tots aquests Quaderns Gadeso a www.gadeso.org

Amb la col·laboració de

**Govern
de les Illes Balears**
Conselleria de Turisme

MALLORCA

RENDIBILITAT EMPRESARIAL 2010

TAULA Nº2		ALLOTJAMENT		
	Ocupació	Preus	Rendibilitat	
Augment	86%	5%	9%	
Igual	13%	85%	89%	
Disminució	1%	10%	2%	
SALDO	+85,0	-5,0	+7,0	

Font: Baròmetres Gadeso. Octubre 2010

Com ja hem comentat abans, l'ocupació hotelera ha augmentat aquesta temporada alta, encara que això no s'hagi reflectit en un increment generalitzat de la rendibilitat, degut principalment a un manteniment dels preus i a l'augment dels costos d'explotació. Tampoc ha suposat la creació de llocs de feina (aquest tema serà tractat amb més amplitud a la pàgina 4).

Com és lògic, aquestes dades reflecteixen una visió global dels allotjaments, doncs hi ha determinades zones de l'illa on els resultats han estat encara pitjors.

TAULA Nº3		OFERTA COMPLEMENTÀRIA		
	Vendes	Preus	Rendibilitat	
Augment	0%	0%	0%	
Igual	87%	96%	89%	
Disminució	13%	4%	11%	
SALDO	-13,0	-4,0	-11,0	

Font: Baròmetres Gadeso. Octubre 2010

Com es pot comprovar, la rendibilitat empresarial del sector de l'oferta complementària és altament negativa. Les vendes presenten un saldo negatiu de -13 i el nivell de preus, de -4. Això provoca que el saldo final de beneficis es situï en un preocupant -11. També crida l'atenció que pràcticament cap empresari del sector afirmi haver superat les xifres corresponents a la temporada alta 2009.

Sens dubte, quan es parla d'una necessària reconversió del nostre model turístic, s'han d'incloure les activitats que conformen l'oferta complementària.

MENORCA

RENDIBILITAT EMPRESARIAL 2010

TAULA Nº4		ALLOTJAMENT		
	Ocupació	Preus	Rendibilitat	
Augment	87%	4%	10%	
Igual	12%	85%	88%	
Disminució	1%	11%	2%	
SALDO	+86,0	-7,0	+8,0	

Font: Baròmetres Gadeso. Octubre 2010

Menorca també ha experimentat un increment de l'ocupació hotelera en comparació amb l'any 2009. No obstant, i tal com passa a la resta de les illes, una gran part dels turistes que ha visitat l'illa ha optat per les contractacions d'última hora, el que repercuteix de manera negativa a nivell econòmic i laboral i no es tradueix en una rendibilitat adequada.

Una vegada més hem de fer referència a l'excessiva estacionalitat del turisme de Menorca i a les greus dificultats que suposa allargar-la, principalment per la manca d'un transport ràpid i econòmic (companyies de baix cost).

TAULA Nº5		OFERTA COMPLEMENTÀRIA		
	Vendes	Preus	Rendibilitat	
Augment	1%	0%	0%	
Igual	86%	94%	88%	
Disminució	13%	6%	12%	
SALDO	-12,0	-6,0	-12,0	

Font: Baròmetres Gadeso. Octubre 2010

L'increment d'ocupació hotelera no ha significat un augment en les vendes de les empreses dedicades a l'oferta complementària (restauració, comerç, transports...). Més encara, un 13% dels empresaris del sector asseguren que ha disminuït el volum de negoci. Això situa a moltes empreses en una situació d'enormes dificultats o, encara pitjor, en l'obligació de tancar.

Mai ens cansarem de repetir que la mal denominada "oferta complementària" és un dels principals atractius de qualsevol destinació turística i que és fonamental renovar-la de manera urgent.

EIVISSA

RENDIBILITAT EMPRESARIAL 2010

TAULA Nº6			
ALLOTJAMENT			
	Ocupació	Preus	Rendibilitat
Augment	90%	6%	11%
Igual	9%	87%	87%
Disminució	1%	7%	2%
SALDO	+89,0	-1,0	+9,0

Font: Baròmetres Gadeso. Octubre 2010

Segons la immensa majoria d'empresaris d'allotjament, l'ocupació d'aquesta temporada alta ha estat més elevada que l'any passat. En qualsevol cas, pràcticament el mateix percentatge assegura que la seva rendibilitat no ha experimentat variacions, degut a l'augment dels costos d'explotació i al manteniment, quan no baixada, dels preus.

Com pareixen deixar clar aquestes dades, no podem basar la nostra activitat turística en una alta ocupació concentrada en pocs mesos, amb preus a la baixa i contractacions d'última hora.

TAULA Nº7			
OFERTA COMPLEMENTÀRIA			
	Vendes	Preus	Rendibilitat
Augment	0%	0%	0%
Igual	91%	96%	96%
Disminució	9%	4%	4%
SALDO	-9,0	-4,0	-4,0

Font: Baròmetres Gadeso. Octubre 2010

L'oferta complementària a Eivissa segueix la mateixa línia que la resta de les illes: la pràctica totalitat d'empreses han tingut unes vendes similars a 2009, situació molt greu si tenim en compte dos factors: primer, que el volum de negoci i la rendibilitat de l'any passat foren molt dolents; i segon, que la immensa majoria d'aquestes empreses necessiten facturar l'equivalent a un any en els cada cop més escassos mesos que dura la temporada alta. Això, com és lògic, afecta de manera greu a la contractació laboral, que progressivament es va fent més temporal i més precària.

FORMENTERA

RENDIBILITAT EMPRESARIAL 2010

TAULA Nº8			
ALLOTJAMENT			
	Ocupació	Preus	Rendibilitat
Augment	89%	7%	11%
Igual	10%	90%	87%
Disminució	1%	3%	2%
SALDO	+88,0	+4,0	+9,0

Font: Baròmetres Gadeso. Octubre 2010

L'anàlisi per a Formentera és pràcticament idèntic que el d'Eivissa: un increment de l'ocupació en relació amb l'any 2009 que no es reflecteix en una millor rendibilitat. En qualsevol cas, la pitjora menor és l'illa on s'han enregistrat els millors resultats de Balears, si bé no es poden considerar positius.

De nou ens hem de referir a l'excessivament curta temporada turística i al perill real de massificació que pateix una illa tan petita i fràgil com Formentera, que pot destruir precisament el seu principal atractiu: l'entorn natural.

TAULA Nº9			
OFERTA COMPLEMENTÀRIA			
	Vendes	Preus	Rendibilitat
Augment	1%	1%	1%
Igual	92%	95%	96%
Disminució	7%	4%	3%
SALDO	-6,0	-3,0	-2,0

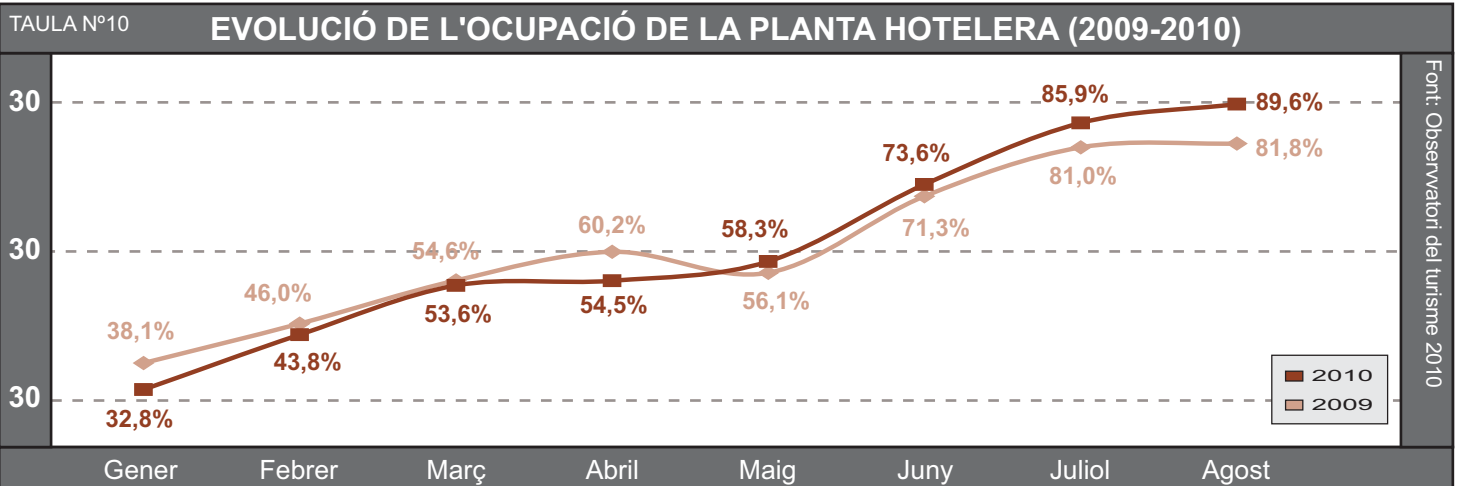
Font: Baròmetres Gadeso. Octubre 2010

L'oferta complementària a Formentera experimenta un comportament una mica menys negatiu que la resta de les illes, sense que això signifiqui que està exempta d'una profunda renovació. A més, i com ja hem comentat al llarg de la revista, és necessari adoptar mesures urgents i efectives per tal d'allargar la temporada turística i evitar el col·lapse que pateix l'illa durant els mesos de juliol i agost.

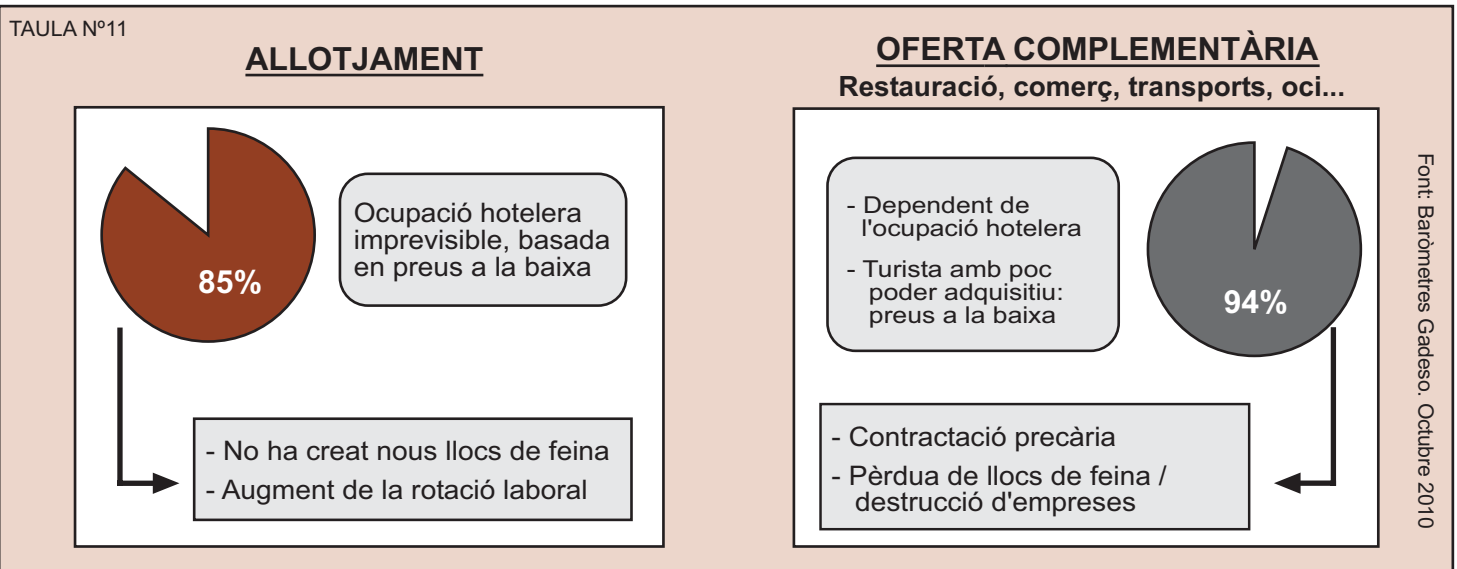
Una temporada excessivament curta repercuteix negativament en tots els factors relacionats amb qualsevol producte turístic: activitat econòmica, estructura laboral, medi ambient...

ANÀLISI DE LA TEMPORADA ALTA 2010

A la taula inferior es pot veure com l'ocupació hotelera a les illes ha estat millor que la de l'any passat i que les perspectives empresarials, però, com hem vist al llarg de la revista, això no s'ha traduït en una major rendibilitat ni en la creació de llocs de feina. Ja s'ha comentat que aquest increment ocupacional s'ha basat en gran part en contractacions de darrera hora, originades tant per la reducció de preus i ofertes d'últim moment com per situacions d'overbooking a les destinacions competidores. L'oferta complementària, dependent de l'ocupació hotelera i de la despesa turística, pareix ferida de mort i necessita urgentment, no una medicina miraculosa (que no existeix) sinó un tractament adient on tots els actors (empresaris, administració, ciutadans) han de fer de metges i aportar les seves receptes.

EFFECTES SOBRE L'OCUPACIÓ LABORAL

En matèria d'ocupació, la temporada turística 2010 és un fidel reflex d'una rendibilitat a la baixa dels sectors econòmics de hoteleria, restauració i comerç. L'augment de turistes (no necessàriament d'estàncies) es veu clarament il·lustrada per uns preus i una despesa a la baixa i, per això, l'opinió generalitzada és que, en una temporada turística caracteritzada per la venda d'oferta i a darrera hora, les

empreses han enregistrat un volum de contractes similar a anys anterior però amb molta més temporalitat, precarietat i amb menys hores de feina retribuïdes. És a dir, una clientela d'oferta d'últim moment que s'ha gestionat amb una *ocupació barata i de darrera hora (temporal i reiterativa)* i per tant estam molt lluny d'una recuperació del mercat laboral.